

kingen. Utrymmena är mer effektivt utnyttjade nu. Det är mycket lättare att förvara och snabbt flytta utrustningen. Allting är skräddarsytt.

Aven publiken märkte att det var mycket som inte gick så smidigt på Östgötagatan. Det blev ofta långa och påfrestande pauser mellan verken. Nya apparater skulle monteras och kopplingar göras. När det äntligen blev ljud i skållan var risken stor att intresset hade svalnat betydligt hos lyssnarna.

Det var heller inte billigt att husera där. Av det skälet kan man i verkligheten tumma litet på ombyggnadskostnaden 2 miljoner kronor för lokalerna i bryggeriet.

Men egentligen behövs lika mycket till för en teknisk modernisering av apparaturen, anser Bill Brunson. Vi skall mer konkret ta reda på vad vi vill ha med hänsyn till medlemmarnas behov. Vi upptäcker hela tiden nya möjligheter.

Det som fungerar hylligt är ljudregleringen trots att den ap-

paraturen är femton år gammal.

EMS

Närmast på dagordningen står ett system av ledningar för ljudöverföring och datorservice från Elektronmusikstudion (EMS) som finns ett antal irrgångar och hisstransporter bort i det labyrintiska bryggeriet.

När det är klart kan Fylkingen använda sig av EMS resurser direkt under pågående föreställningar. EMS flyttade in redan i april förra året, ett länge hägrande perspektiv som också tedde sig alltmer realistiskt allteftersom hyrorna i de tidigare utrymmena på Kungsgatan sköt i höjden. Där fanns föresten en gång i tiden Radiotjänsts legendariska studio.

Ansikte utåt

Men samarbetet mellan EMS och Fylkingen är inte bara rent tekniskt. Som offentlig konsertgivare är Fylkingen något av EMS ansikte utåt. På EMS görs

Lars-Gunnar Bodin är studiochef på Elektronmusikstudion och hemmastadd i sina nya lokaler sedan drygt ett år tillbaka — här sitter han måhända med nycklarna till framtidens musik.

produktioner och utbildas musiker. Men där finns inte möjligheter för egna offentliga konserter, som på de stora franska institutionerna för elektronmusik.

Därför kommer EMS nya 800 kvadratmeter i Münchenbryggeriet rimligen att förbli ganska fördolda för allmänheten.

Men vi utbildar inte bara yrkeskonsättare utan också amatörer i en särskild studio och dit har vi haft en kölista på hundra sökande, berättar EMS studiochef Lars-Gunnar Bodin. Han har ett aktivt förflutet i Fylkingen på sextitalet.

EMS har fördelat sitt utrymme på sex studioloalor, sammanträdesrum, lektionssal, arkiv och ett lyssningsrum garnerat av högtalare som inte riktigt går varvet runt.

Vi köpte högtalarna när dollarkursen stod som högst och pengarna tog slut, konstaterar Bodin uppgivet.

Någon större idé verkar det inte heller vara att intressera privata sponsorer för verksamheten.

Skrockade

Hans Werthén skrockade glatt att han avskyste den här sortens musik, berättar Bodin.

Annars tycker man ju att svensk teknik mycket väl skulle kunna förknippas med arbetet på EMS.

Hur kommer då framtidens tonsättare att använda tekniken?

Vi kommer nog att ha kvar tre grupper, tror Bodin. Några kommer att skriva för instrument enbart, några kommer att kombinera traditionella och elektroniska metoder och ytterligare några kommer endast att arbeta elektroakustiskt.

Främsta

Utvecklingen går snabbt, alldeles för snabbt för EMS kassakistor även om EMS än så länge håller positionen som en bland halvdussinet främsta elektronmusikstudior i Europa.

Datatekniken kommer att betyda mycket också för tonsättare som arbetar med vanlig notskrift, anser Bodin. Notpapperet kommer att ersättas av bildskärm.

Lars-Gunnar Bodin har varit med så länge att han kunde kalla sig pionjär om han skulle vilja. Han var med om sextitalets improvisationer; med fasa minns han den följande vägen som svepte bort det som bar spår av förment "elitmusik".

Nu har en mycket större och individuellt högst varierande grupp tagit vid där pionjärerna slutade. De unga samverkar framför allt över gränserna mellan konstarterna. Att de skulle ha tappat kontakten med samhällsutvecklingen i övrigt är förstås en myt, vilket det förresten i stor utsträckning var även beträffande femtitalets tonsättare.

Är rent av allvare nu så stort att sextitalets humor har försvunnit?

Vi får se vid konserten i kväll. Det blir i alla fall en omväxlande blandning. Det som nu är den moderna musikens historia representeras av Edgar Varèse "Ionisation" från 1931 för 41 olika slagverksinstrument. Här har gruppen Kroumata fått inkalla förstärkning. För den nya mångkonstnärliga utvecklingen står Susanne Håkansson med sin koreografi till "Det vackra", med musik på elgitarr av Sören Runar och scenbild av Gunilla Sköld. Dessutom kommer improvisatorerna i Lokomotiv Konkret, Filharmonikernas violinist Anna Lindal med ett verk av Ole Lützow-Holm, och vidare dubbelpianisterna Mats Persson och Kristine Scholz — ingen nämnd och ingen glömd i övrigt.

Fylkingen är inte bara musik — här ses bildkonstnären Gunilla Sköld och koreografen Susanne Håkansson med förberedelserna för "Det vackra" vid invigningen i kvällslördag.

Münchenbryggeriet:

Från kommers till konst

För precis tio år sedan avgjordes Münchenbryggeriets öde för överskådlig tid framåt. Inom TV-tekniken brukar man tala om en "cliff hanger" när hjälten hänger med en hand fast i klippkanten när scenen bryts. Münchenbryggeriets belägenhet var värre än så — beslut hade redan fattats om att det tegelroda byggnadskomplexet skulle försvinna från

Skinnarviksbergens fot.

Det var valutgången 1976 som möblerade om i scenariot. Ett år senare var plötsligt alla rörande eniga om att denna industrimiljö från mitten av 1800-talet skulle bevaras. Visserligen fanns där ett antal kommersiella intressen inblandade vilka ingen egentligen kunde väntas tycka synd om ifall huset revs. Men å andra sidan öppnade sig

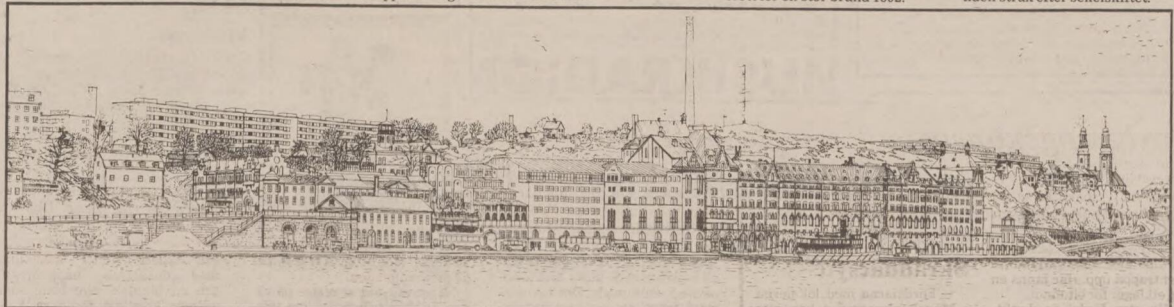
oanade perspektiv för folkrorelser och konstnärligt arbete.

En pristävling utlystes och resultatet blev att inte en tegelsten rubbades i komplexets yttre. Men det är klart att inre omvälvningar förestod när utrymmena nu skulle upplåtas för en blandning av affärsverksamhet, folkdåns, balett och elektronmusik.

I en av de tidigaste anläggningarna på platsen framställdes brännvin. Det var på 1700-talet. Därefter dunkade västolarna i ett århundrade innan det åter blev dags för drycker, fast något mindre starka än förut: 1857 lämnade de första öltonnorma det nyuppförda bryggeriet. Det utvidgades väsentligt fram till sekelskiftet, med avbrott för en stor brand 1892.

Ett ångpannehus tillkom 1922 — 1924 och ytterligare tillbyggnader så sent som på femtitalet. 1971 slutade öltilvereringen i bryggeriet för gott.

Intressantast ur byggnadshistorisk synpunkt är östra delen med dess traditionella yttre form och framsynta inre konstruktion kring stål skelett från tiden strax efter sekelskiftet.

Vy över Münchenbryggeriet från Norr Mälarstrand.